

Stine Bosses grundlovstale

Taler

Stine Bosse
Erhvervsleder

Dato

5. juni 2015

Sted

Næstved

Det er 100 år siden, at kvinderne i Danmark fik valgret. Min farmor, Esther, var 7 år. Hun var startet i første klasse, og det skulle vise sig, at hun skulle komme til at gå i skole i 7 år. Ikke mere. Det var der ikke råd til. Alle 6 børn, der levede ud af 9 søskende, skulle have en uddannelse. Mine oldeforældre arbejdede begge på fabrik – og det skulle børnene ikke. De fik alle en uddannelse. Min farmor blev bogbinder. Et erhverv der er væk. Findes ikke i dag – meget af det, de lavede, var det rene kunsthåndværk.

Da hun var 23 år blev hun gift. Med John. Rollerne mellem mænd og kvinder var veldefinerede, men alligevel var der noget igang, som generationerne efter i den grad skulle komme til at mærke. Det gryende oprør, hvor kvinder ville mere, ville deltage i beslutninger og ville have indflydelse på eget liv, var igang.

Esther og John fik to børn. Det var min farmors beslutning. Vi skal kunne sørge for dem og give dem materiel tryghed, sagde Esther til John. Selvom det kunne se anderledes ud, så havde Esther meget at skulle have sagt. Særligt om den sag.

Da min far blev født, kaldte arbejdsmarkedet på Esther, da han var 9 måneder, og vuggestuen blev introduceret. Vi er i 30'erne, og selvom Esther skulle en omvej, og John gik lige forbi, så var det Esther, der afleverede barn. For mænd gik ikke med barnevogn på gaden.

25 år efter blev jeg født. Pippi, som Astrid Lindgren skrev i 30'erne, blev min yndling figur, og vi var mange piger, der fik en ny type at spejle os i. Vi insisterede senere på at gå topløse, og vi gjorde oprør overfor autoriteter sammen med mændene, og overfor mændene.

Den dag i dag er der mennesker, der forbinder kvindernes frigørelse med manglende bh tvang, topløs badning osv. Men i virkeligheden er det de

“kampe”, der kæmpes i hjemmene og på arbejdspladserne, der har ført os til det niveau for ligeberettigelse, vi kender i dag.

At kvinderne i 1915 fik stemmeret har selvfølgelig været helt afgørende og banebrydende for denne udvikling. Det er nemlig første gang kvinden stilles lige med manden. Et stærkt symbol.

Da jeg er 15 år bliver min farmor folkepensionist. “Jeg glæder mig, Stine,” sagde hun. Det var til at forstå efter rigtig mange år på arbejdsmarkedet. Men det var ikke kun friheden fra arbejdet, hun glædede sig til, nej, hun glædede sig til for første gang at få sin egen bankbog!

I dag regner vi det som en selvfølge, at vi kvinder har egen økonomi, men det er ikke noget, der er sket af sig selv. Det er noget, der er kæmpet for.

Er stillingen lige i dag? Vi nærmer os, men der er stadig forskelle, som vi lever med, og som reelt leveres til de næste generationer at gøre op med. Ligeløn, delt barselsorlov (som kan præsenteres som ulige behandling af mænd) og den lurende sexisme, som særligt kvindelige politikere synes at være udsat for.

Kan vi stoppe her? Nej. Vi er forpligtet på kvinder i andre dele af verden, hvor kvinder stadig ikke kan stemme, og hvor de nærmest ikke eksisterer. Kvinder i store dele af Afrika og mellemøsten har stadig til gode at få en lige stilling i forhold til mændene.

Men det rykker, og i disse år er der flere Afrikanske lande, der opererer med kønskvoter i parlamentet, f.eks. Rwanda.

I dag fejrer vi jo hele Grundloven, men det er også en dag som i dag værd at bemærke, at vi har mere end Grundloven, der i dag danner fundament for, hvordan vi tænker, og hvilke grundrettigheder vi gives. Vi har nemlig også EU's traktat. Der finder vi moderne formuleringer om menneskerettigheder – og ja, også om kvinders rettigheder, som vi altså ikke kan genfinde i Grundloven, og som vi i dag deler med resten af EU. Jeg tillader mig at inkludere disse nutidige grundregler i vores fundament og inkludere dem i fejringen.

Vi fejrer demokratiet. Vores ret til frit at mene noget og ytre os om det, vi mener. Mænd og kvinder. Og vi nærmer os en af demokratiet store festdage,

nemlig en valgdag. En valgdag, hvor vi, hvis ikke kvinderne havde fået stemmeret, havde haft én statsministerkandidat mindre. Uanset præferencer, så er jeg sikker på, at det ville have været et ringere valg, det havde betydet et ringere folkestyre, ja, man kunne vel næppe kalde det et folkstyre, hvis ikke kvinder var aktive aktører i det politiske.

Vi nærmer os en valgdag, hvor det ikke handler om valget mellem en mand eller en kvinde, men i høj grad handler om, hvilket Danmark vi vil give videre til vores børn og børnebørn. Det handler om lige muligheder og lige adgange, og om hvordan og hvorvidt Danmark skal tage del i resten af EU, og hvordan og hvorvidt Danmark skal forpligte sig på verden.

Jeg er ikke i tvivl. Jeg ønsker et Danmark, der værdsætter mennesker, hvor vi kræver noget af hinanden, men også forpligter os på hinanden. Et Danmark, hvor det er muligt at komme til og blive en del af vores samfund, og hvor vi anerkender at uden folk fra andre lande, kan vi ikke fortsat skabe den velfærd og den trivsel, som vi har været privilegeret af. Et Danmark, hvor vi fortsat satser på initiativ og virkelyst, men også anerkender, at fællesskabet løser opgaver og giver os tryghed, som individet ikke magter.

Kvinder og mænd. I dag fejrer vi vores fælles fundament, og vi fejrer evnen og viljen til at udvikle vores samfund. Rigtig glædelig grundlovsdag.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Grundlovstale, Kvindebevægelsen

Relateret

Helle Thorning-Schmidts grundlovstale
5. juni 2015

Emma Holtens grundlovstale
27. april 2015

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/stine-bosses-grundlovstale-2015>